

Minimální preventivní program **2019/2020**

Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení, Mozartova 7, Karlovy Vary

Kontaktní pedagogové:

Mgr. Klára Píšová – ředitelka školy, výchovný poradce

Mgr. Veronika Lakatošová – školní metodik prevence

Kontaktní telefony - 353 224 241, 605 941 809

Obsah :

- 1) Úvod
- 2) Definice primární prevence a rizikového chování
- 3) Charakteristika školy
- 4) Analýza současné situace a zhodnocení aktivit ve školním roce 2018/2019
- 5) Cíle a principy primární prevence
- 6) Aktivity podporující primární prevenci v jednotlivých měsících šk. roku 2019/2020
- 7) Postup při výskytu zneužívání návykových látek
- 8) Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky
- 9) Příloha – Poučení pro rodiče o preventivním programu

1. Úvod

Minimální preventivní program (dále jen MPP) vychází z dokumentů: Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.20006/2007-51 k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže, metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 24246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování, metodický pokyn MŠMT ČR č.j. 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví a strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2009 – 2012, ve znění pozdějších předpisů.

Za realizaci MPP zodpovídá školní metodik primární prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů a externích pracovníků. O průběhu informuje ředitele školy a spolu s ním vyhodnocuje situaci.

2. Definice primární prevence a rizikového chování

Primární prevence rizikového chování je soubor opatření, kterými předcházíme výskytu rizikového chování, omezujeme další rozvoj rizikového chování, zmírňujeme již existující formy tohoto chování a pomáháme řešit jeho důsledky.

Mezi rizikové chování patří:

- agrese, šikana, kyberšikana, násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie
- záškoláctví
- závislostní chování (kouření, alkoholismus, virtuální drogy,...), užívání návykových látek, gambling

- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě
- poruchy příjmu potravy
- rizikové sexuální chování
- domácí násilí, týrání, zneužívání
- kriminální chování (vandalismus, krádeže)

3. Charakteristika školy

ZŠ pro žáky se SPU, Mozartova 7, K.Vary je městská, neúplná základní škola pro 1. – 5. ročník s právní subjektivitou, zřizovatelem je Magistrát města Karlovy Vary. Kapacita školy je 60 žáků. V tomto školním roce máme 5 tříd. V ZŠ pracuje 8 pedagogických pracovníků. Žáci jsou vyučováni podle ŠVP „Zvládneme to všichni“. Ve škole jsou dvě oddělení školní družiny, s kapacitou 24 žáků. Pronájem tělocvičny a obědy pro žáky zajišťujeme prostřednictvím ZŠ J.A.Komenského v Karlových Varech. Škola má k dispozici školní zahradu a relaxační místnost. Při škole bylo v září 2011 otevřeno SPC se zaměřením na žáky a děti s vadami řeči.

Mezi rizikové faktory a riziková místa pro nežádoucí chování žáků ve škole patří zejména toalety, šatny a školní zahrada.

4. Analýza současné situace a zhodnocení aktivit ve školním roce 2018/2019

Z předchozí charakteristiky vyplývá, že jsme škola s menším počtem žáků a daří se vytvářet rodinnější zázemí. Atmosféra ve škole je klidná. Rodinné prostředí školy umožňuje zachytit i drobné, na větších školách jinak přehlédnutelné přestupky žáků.

V loňském roce jsme řešili pouze dílčí problémy, jako jsou nevhodné formy chování mezi žáky a v jejich komunikaci. Tyto problémy byly řešeny konzultací třídního učitele se ŠMP a výchovným poradcem. K závažným přestupkům v loňském školním roce nedocházelo.

Všechny předpokládané aktivity podporující PP probíhaly podle časového harmonogramu. ŠMP pravidelně docházel na setkání a porady s okresním metodikem PP Mgr. Martinou Fialovou. Během školního roku pravidelně probíhaly přednášky s tématy vztahujícími se k PP s příslušníky MP Karlovy Vary a žáci se účastnili vzdělávacích programů ve Světě záchranářů v Karlových Varech. Vzhledem k aktuálnosti těchto témat bude spolupráce s MP Karlovy Vary i Světem záchranářů nadále pokračovat.

5. Cíle a principy primární prevence

Cílem preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí, bude si vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat sociální dovednosti.

- a) Dlouhodobé cíle (až na 5 let) :
 - podporovat sociální dovednosti žáků vůči tlaku vrstevnické skupiny
 - prohlubovat výchovu k zdravému životnímu stylu
 - prohlubovat znalosti v dopravní výchově
 - zvyšovat vědomí skupinové soudržnosti třídních kolektivů při společných aktivitách
 - zapojovat žáky co nejvíce do aktivit v rámci školy
 - podporovat společné pobyty žáků mimo školu (celodenní výlety atd.)

b) Krátkodobé cíle (na 1 školní rok) :

- třídnické hodiny s konkrétními tématy
- do preventivní strategie začlenit všechny vyučující v rámci jednotlivých předmětů
- další vzdělávání ŠMP i ostatních vyučujících v oblasti PP
- zlepšit vyhodnocování cílů PP

Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence, rozvoj dovedností, které vedou u dětí k odmítání všech druhů sebedestruktivního chování a projevů agresivity.

Velmi důležité je prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nudě = smysluplné využívání volného času.

- **Rozvoj kompetencí žáků:**

- sociálních dovedností (umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
- pozitivní vnímání sebe sama
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita)

- **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**

- učení se respektování lidských práv, individuální potřeb a odlišností
- zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
- vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem

- **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole**

- **Přístup k informacím a práce s informacemi**

- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace, vytváření vlastního názoru, životního postoje.
- poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)

- **Spolupráce**

- celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel - žák
- otevřená komunikace mezi školou a rodiči
- spolupráce v rámci pedagogického týmu
- propojení školy s dalšími institucemi (SVP, další odb. pracoviště,...)

Primární prevence v rámci jednotlivých ročníků

1. třída

- osobní bezpečí
- základní zásady mezilidské komunikace
- vztahy v dětském kolektivu
- každý člověk je jiný
- základní hygienické návyky
- využití volného času
- rodina jako bezpečí
- bezpečné chování v silničním provozu

2. třída

- lidské tělo
- zdraví a jeho ochrana
- zacházení s léky
- režim dne
- vztahy mezi lidmi
- chování v krizových situacích
- pravidla silničního provozu, chodec, cyklista

3. třída

- pojmy z oblasti prevence, sexuální výchovy a drogové závislosti
- zdraví a jeho ochrana
- lidé kolem nás, multikulturní výchova
- využití volného času
- ochrana proti obtěžování cizí osobou
- internetová a mobilní komunikace
- pravidla silničního provozu

4. třída

- domov, rodina, důvěry, vztahy
- léčivé a návykové látky
- vztahy v dětském kolektivu
- komunikace
- poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- nebezpečí při komunikaci cizími osobami
- pravidla silničního provozu

5. třída

- lidské tělo, odlišnost mezi pohlavími
- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- puberta
- využívání volného času
- pojmy drogová závislost a sexuální výchova
- vztahy v dětském kolektivu
- pravidla silničního provozu

Cíl (po pěti letech by děti měly umět) :

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště
- zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
- mít základní sociální dovednosti
- chránit se před cizími lidmi
- mít základní zdravotní návyky
- správně si zorganizovat svůj volný čas
- rozlišit léky a návykové látky
- znát přesně informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
- znát následky užívání návykových látek.

Strategie a metody MPP

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd.. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech **dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.**

Skupinová práce

Žáci v některých částech vyučování spolupracují např. ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo **diskutovat** na základě pravidel diskuse, **sdílet** své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

Projektové vyučování a celoškolské projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolský projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si **důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.**

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku a podílet se na realizaci výuky společně s učitelem.

Dále jsou rodičům k dispozici konzultační hodiny metodika primární prevence.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem, který se zapojí do diagnostického a terapeutického procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

Schránka důvěry

Ve škole bude zřízena schránka důvěry, do které mohou děti vhazovat anonymně své dotazy týkající se všech otázek z oblasti primární prevence.

6. Aktivity podporující primární prevenci v jednotlivých měsících šk. roku 2019/2020

ZÁŘÍ: Putování velryby Varyby
„Stopovaná“ – seznamovací orientační hra v přírodě
Úvodní třídní schůzky
Zahájení plaveckého výcviku

ŘÍJEN: „Vlaštovkyáda“ - bojujeme proti podzimnímu smutku
Putovní pohár MP
Svět rizik – výuk. program v areálu „Svět záchranářů“ 1. tř.
Film. festival Ostrov – film. představení
„Království fauny“ společný projektový den
Beseda s MP K.Vary 1.- 4.tř.
29.,30.10. podzimní prázdniny

LISTOPAD: Recitační soutěž
Informativní individuální třídní schůzky
Čarujeme z podzimní přírodou – výtvarná soutěž
Beseda s MP K.Vary 5.tř.

PROSINEC: Školou chodí Mikuláš
Koncert KSO 11.12.2019 10,30hod.
Vánoční zpívání u Thermalu
23.12.2019 -5.1.2020 vánoční prázdniny

LEDEN: Pyžamové povánoční lenošení
Sněhová sochaři – výtvarná soutěž
Opičí dráha – obratnostní soutěž
Pololetní prázdniny 31.1.2020

ÚNOR: Masopustní rejdní
Beseda s MP K.Vary 2.+3.tř.
24.2. – 1.3. 2020 jarní prázdniny

BŘEZEN: „Chytrák“ - vědomostní soutěž na pokračování
„Království flóry“ společný projektový den
9.4. 2020 velikonoční prázdniny

DUBEN: „Království Země“ – společný projektový den
Informativní individuální třídní schůzky

KVĚTEN: Běh na štěstí – orientační závod v terénu
Beseda s MP K.Vary 2.- 5.tř.

ČERVEN: Netradiční sporty – soutěžení a hraní ke Dni dětí
20. letní olympiáda
Šifrovaná – pro chytré hlavy
Školní výlety

PRŮBĚŽNĚ

Návštěvy krajské a městské knihovny – tematické besedy

Filmová a divadelní představení

Besedy v rámci „ Minimálního preventivního programu“

Akce ve Světě záchranářů budou vzhledem k teprve probíhajícímu plánování činnosti v této organizaci doplněny počátkem měsíce října.

7. Postup v případě výskytu zneužívání návykových látek

1. diskrétní šetření a pohovor s dítětem,
2. kontaktovat rodiče,
3. uvědomit odbor sociální péče MMKV v akutních případech (prokazatelné ovlivnění drogou i alkoholem),
4. uvědomit rodiče a zdravotnické zařízení,
5. uvědomit MMKV – odbor školství,
6. uvědomit Policii ČR v případě podezření z dealerství.

8. Spolupráce se specializovanými institucemi a odborníky

Seznam kontaktních adres :

Magistrát města, U Spořitelny 2, K.Vary

Odbor zdravotnictví a sociálních věcí

Marie Voběrková, tel. 353 566 251

Oddělení sociálně právní ochrany dětí a mládeže

Jana Šťovíčková, tel. 353 118 573

Oddělení sociální prevence

Ing. František Pavlásek, tel. 353 118 580

Středisko výchovné péče pro děti a mládež – Krizové centrum, Sportovní 28, K.Vary

PhDr. Kristýna Červenková, tel. 353 222 848

Pedagogicko – psychologická poradna v K.Varech, Západní 15, K.Vary

Okresní metodik preventivních aktivit, Mgr. Martina Fialová, tel. 353 176 520

K – centrum, Krále Jiřího 38, K.Vary

Miroslava Chrzová, Jan Hudák, tel. 353 222 742, 603 809 312

Dětská poliklinika, Bezručova 10, K.Vary
dětský psychiatr – MUDr. Karel Moravec, tel. 353 228 628
MUDr. Bartková, tel. 353 235 211

klinický psycholog – Mgr. Mašková, tel. 353 235 210
PhDr. Eva Hofírková, tel. 353 235 208

Psychoterapie, psychiatrie a supervize, Plzeňská 1445/11, K.Vary
MUDr. Jiří Bartoš, tel.353 222 879, 603 249 697

Soukromá psychologická praxe, soudní znalec, Myslbekova 4, K.Vary
PhDr. Monika Kopárková, tel. 353 232 333, 608 245 698

Psychiatrická ambulance, Hroznětínská 350, Ostrov
MUDr. Marta Červenková, tel. 353 822 501

Policie ČR, Okresní ředitelství, I.P.Pavlova 26, K.Vary
Policista – mládežník – Ivan Zajíc, tel. 974366319, 777 261 002
Městská policie, oddělení prevence a dohledu, Školní 7, K.Vary
Pavel Dawidko, 602302482

Příloha

V rámci úvodních třídních schůzek jsou rodiče informováni o PP na škole:

POUČENÍ PRO RODIČE:

V naší škole probíhá pro žáky 1. – 5. ročníku Minimální preventivní program zaměřený na výchovu dětí ke zdravému způsobu života a odpovědnost za zdraví. V rámci školního vyučování budou žáci seznámeni s riziky zneužívání drog a nabídkou jiných vhodných aktivit (zájmových kroužků). Současně na základě nařízení MŠMT Vám dáváme na vědomí, že v případě podezření, že žák zneužívá návykové látky (drogy), bude nucena škola:

1. Informovat rodiče (doporučit rozhovor s odborníkem).
2. V případě, že rodič není zastížen a dítě potřebuje zdravotní péči, zajistí škola dítěti doprovod k lékaři.
3. Pokud rodič odmítá spolupracovat, obrátí se škola na příslušný sociální odbor.
4. Při záchytu, či podezření žáka na dealerství (prodej drog) škola zváží kontakt s Policií ČR.

Zpracovala : Mgr. Veronika Lakatošová

